

1931 K. 6176

Рада Народніх Комісарів 1-о складу 1917

Влада - Радянського Робітничого і Селянського Демократичного Союзу

Къ Гражданамъ Россіи.

Временное Правительство изложил Государственную власть перешла въ руки органа Петроградского Совета Рабочих и Селянских Депутатов. Военно-Революционного Комитета, стоящего во главе Петроградского гарнизона и гарнизона. Къ темъ за которые борются население против реакции демократическую мир, отмены поземельной собственности на землю, рабочим контроль над производством, социальное Советского Правительства — это тѣмъ обеспечено.

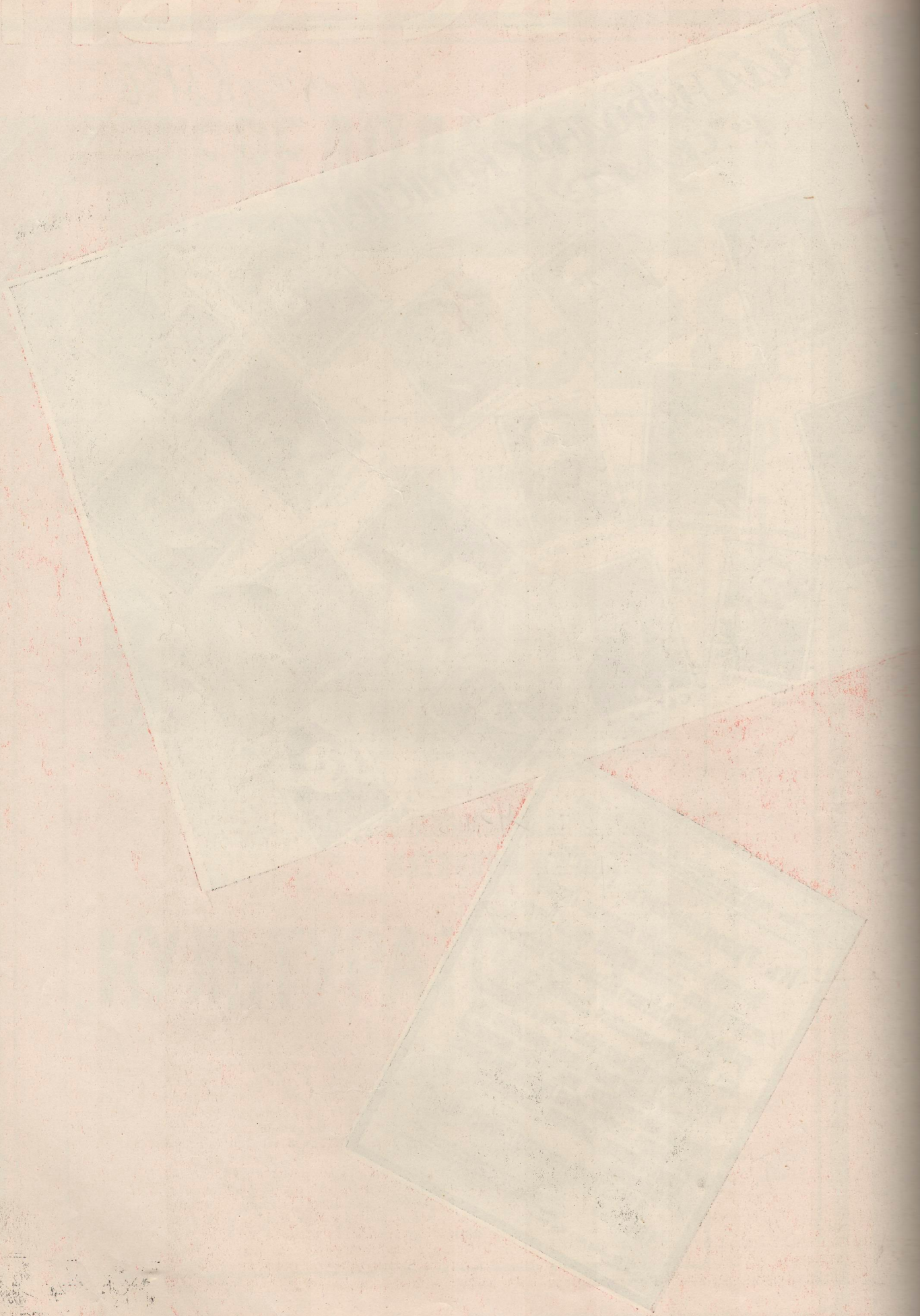
ДА ЗАПАСНУТСЯ РЕВОЛЮЦИОННЫМЪ СОЮЗНЫМЪ И КРЕСТЬЯНЫМЪ

Директор-Редколлегия Советского Демократического Союза Рабочих и Селянских Депутатов

25 апреля 1917 г. № 45

ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВА БІБЛІОТЕКА =

RECEIPT

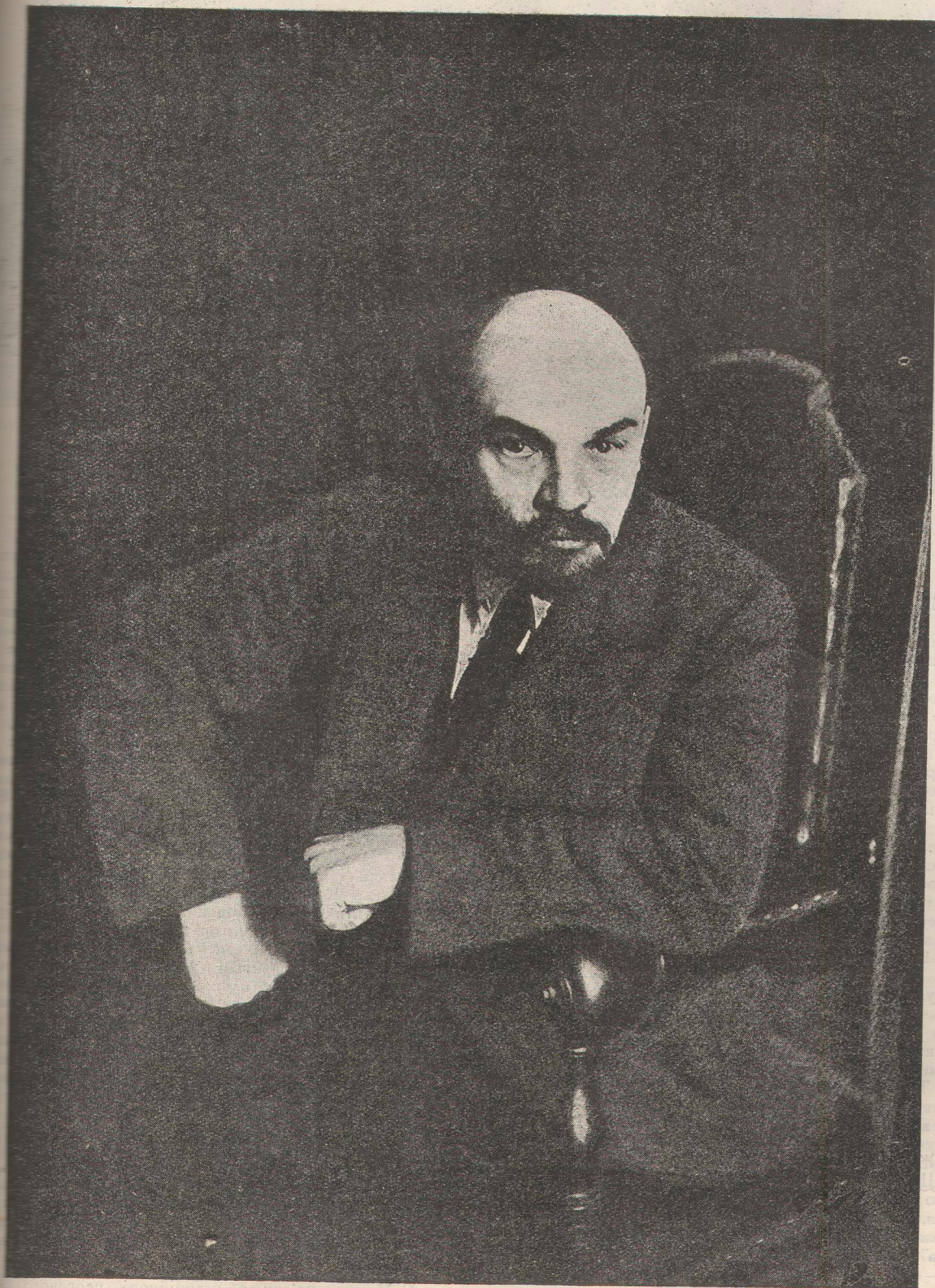
Handwritten notes and stamps in the bottom left corner, including a circular stamp and some illegible text.

№ 45
листопада
року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

В. І. Ленін

1918 р.

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

Смольний

ЖОВТНЕВА ПРИГОДА

№ 1 Гасло „Знак Зоро“

I.

— ГЕЙ ТИ му-
зиканте ру-
мунський, заграй!

— Закрий плювачку,
звощик!

— Та давай стрілку,
архангоде солом'янський.

— З серцем крикнув
машиніст Нюта і виляв
на голозу стрілочника Па-
наса Шрубеля кілька пор-
цій лайки найвищої ква-
ліфікації.

Стрілочник швидко
спровадив лютого маши-
ніста від своєї будки, а коли „Щука“ *) одміряла метрів зо три,
кинув сердито навздогін:

— Кошальок ти дурної барині.

Паротяга зупинили біля посту. Знов затримання: нема
провідника. Нютина артистична лайка вплинула на чергового
станції так, що той призначив за провідника Шрубеля. Це
власне не було Панасовим обов'язком, але щоб не заходити в
перекір з начальником, а ще до того комуністом, він, сердито
підкрутивши лівого вуса, сів на передній ганок.

Під мірні подихи циліндрів у стрілочниковій голові роїлися
невеселі думи. За тиждень получка, а в кишені бе-надійна
порожнеча. Та хіба можна на 40 карбованців прохарчувати
п'ятеро чоловіка? А такий Нюта одержує на місяць 130—140 кар-
бованця і—вусом не веде.

Нюта був сердитий як вогонь. Ще 6 пак! Він багато років
боровся за Жовтень, але ще жодної річниці по-людському не
святкував. Що-року 7 Листопаду машиніст „чубачить“ **) своєю
„Щукою“ по залізних морях.

Ех доля, клята! Ось і сьогодні Жовтень засіває май-
дани й бруки радістю, червонопрапорний Київ весело сміється
до сонця, а він—старий комунар—крутиться по колях, як

На конкурс журналу „Всесвіт“ надійшло до 300
оповідань. З них редакцією відібрано кілька оповідань,
що їх подаємо на суд читачів. Друкуються ці опові-
дання під номерами і гаслами. А потім коли перей-
дуть через журнал усі, читачам буде розіслано листів-
ку, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше
до вподоби. Премії розподіляються за числом ухваль-
них відгуків на оповідання. Редакція звертається до
читачів з проханням найактивніше взяти участь у
переведенні конкурсу в нашому журналі.

собака з...
ще раніше...
тої. Мова...

— Знак...
лі *)...
бонів...

Під...
машиніст...
лішав...
рев'яний...
черво-...
носом і...
в негра...
била рад...
став свої...
сту, ма...
постать...

маневрував сірими, проникливими очима по...

Дідуган Київ начепив на своє велетенське...
бате тіло тисячі тисяч червоних прапорів, узяв...
робітників і маршував, співав під сотні дукот...

Дев'ятий Жовтень,—тисячоногий, тисячогий...
могутній нагнав задеркувату усмішку на...
і порадив йому такого плану. Він зараз піде...
шість кедубів вугілля; потім залишить парот...
машиніста, а сам піде в місто. Правда, це пер...
не годиться... Сто чортів його мамі! А хіба...
Нюті, старому комунарові не одвідати Жовтня...

— Розійдись море—корабель пливе!—...
чись у чорні, пухнати вуса, машиніст.

Він був мов у трансі...

II.

Машиністівська практика знає багато...
ців. Один—хоче налякати дівчину, чи жінку...
і обережно, в-д-нь, дивлячись на машиніста...
Другий, недосвідчений, що не знається на...

*) Щука—паротяга серії „Щ“.

**) Чубачити—працювати на паротязі до мокрого чуба.

*) Могулі—прізвище станційного чергового...
по телефону „могу лі отправить поезд №“...

Посвідчення, що було видано т. Ленінові в 1918 р. Фотографію Ілліча тут зроблено художником т. Лещенком з доручення ЦК партії в Сестрорєцьку. Т. Ленін тут у парик у загримований

Поблизу стояли Шрубель, кочегар Чубанько і помічник машиніста. Чубанько—Нютин родич,—побалакав із помічником і хутко пішов од паротягу.

III.

Пригода сталася біля депа. Незабаром до паротягу, мов шакали на падло, поназбігалися люде: вартовий депа, стрілочники, слюсарі з Сахаліна та баби.

Згодом, замітаючи шинелею порошок, до гурту підійшов іще молодий черговий агент Г. П. У., Ісак Недобитий. Він вирішив узяти машини ста „на бога“.

— Ворон ловив — пропискотів Недобитий запекуватим, начальницьким тоном, що ніяк не пасував до його маленької постати та кругленького, дівочого виду.

— Я побачив, загальмував — відповів тихо машиніст. У його голосі були тужливі ноти, як у свисті локомотиви, що сповіщав про пожежу. Нюта добре знав, що ця пригода пахне Бур'ом і навіть прощався в гадці з волею, паротягом, родиною...

По асоціації машиніст згадав одну пригоду з минулого. Він віз із Києва санітарного потяга якогось великого князя. Попереду по коліях ішла чимала юрба сартів. Наближаючись до них, Нюта почав полохливо — свистіти. Але сарти навіть не оглядались. Контрпарити, гальмувати було запізно; до того ж важку підпихав штовхач. І ось—

Портрет тов. Рикова в 1912 р. Сфотографовано т. Рикова департаментом поліції. Найдено фото в Ленінградському губ. архіві

Корішок—тобто...
...тель Баха.

Телеграми ЗАКЛЮЧЕННЯ МИРУ

ПЕТРОГРАД, 29 січня 16 годин.

Іменем Народніх Комісарів Уряд Російської Федеративної Республіки цим доводить до відома Народів і Урядів воюючих з нами, спільних і нейтральних держав, що відмовляючись від підпису аннексіоністичного договору, Росія об'являє з свого боку становище війни з Германією, Австро-Угорщиною, Турцією і Болгарією припиненим. Російським військам віддається наказ про повну демобілізацію по всіх лініях фронту.

БРЕСТ-ЛИТОВСЬК, 10 (29 січня) лютого 1918 р.

Підписи: Голова Російської мирної делегації Народній Комісар Троцький.

Члени Делегації Біценно, Нарелін, Юзеф, Покровський.

Голова Всеукраїнського Ц. В. К. Рад Вед-дів.

Народній Секретарь військових справ Укр. Респ. Шахрай.

БРЕСТ-ЛИТОВСЬКІ МИРНІ ПЕРЕГОВОРИ

Праворуч—вгорі
радянська мир-
на делегація. В
центрі т. Юзеф

Внизу — парла-
ментарі руської
армії в німець-
ких шанцях

жахливе видовище—паротяг чавунними грудьми втявся в юрбу... Багато сартів було побито на смерть, багато поранено... Вся машина—замаслена кров'ю, кістками...

Дивлячись на скляні, мов у фігур із паноптикума, очі Баха, машиніст згадував забитих сартів і тремтів як у пропасниці.

Недобитий, оглянувши трупа, заходився біля слідства та складання акту.

— Віноват, братішка—квалливо кинув Нюті агент.

Машиніст ніби стояв на гарячій жужелиці: його відповідь мала стати базою, що на ній буде збудовано протокола.

На ту хвилину Нюту можна було б порівняти до еліпса, в одному фокусі якого було сконцентровано бажання збрехати, а в другому—жестів нам, як завжди, говорити правду.

— Та воно, звісно, не без того—понуло промовив машиніст, а про себе додав на адресу агента:

— Гнида кучерява!

Недобитий узяв у роботу стрілочника. Шрубель ворогував із Ньютою ще з того часу, як останній, будучи комісаром, зашпи-

лив його за спекуляцію в Доркомпутьдезертир. І тому лочникових свідченнях палахкотіла зненависть до машиніста.

Шрубель на запитанчя Недобитого упевнено відповів: — Що за вопрос?... Я, конешно давав сигнали... було стати... Тут всьо видно на факті...

Стрілочникові свідчення сверлували Нютин мозок. І готували машиністові затишне місце в Бупрі. Так, у Бупрі.

IV.

Недобитий плив до агентури Г. П. У., маючи на Нюту й Шрубеля.

Машиніст ішов з думкою скласти свою провину.— вився і—ніяких гвоздів"...

Невже його, старого комунара з великими заслугами революції, так важко скарають?

Назустріч мільйонери вели кількох хуліганів, і йшла ціла шпана друзів.

Один із шпани, в широчезному кльоші й рябій американ-
ській, крикнув до низенького, крижастого, „в доску“ п'я-
нуба:

— Ану, Блін, лізгинку!
— Січас ніззя... мент кнадаїт — прогунявив „Блін“, арти-
сплюнувши під ноги міліціонерові.
— Напився, кусок арестанта! — пилкою проскрипіла якась
мабуть, „симпатія“.

Блін вовком глянув на дівчину і люто кинув:
— Мовчи Марухо, а то під сомплі і дам.
Зарештовані, навіть один міліціонер, укрили ці слова гуч-
ним.

За час зустрічі з хуліганами уява, цей незвичний, чужий
світ для Нюти, в надто непринатних малюнках намалювала
життя в Бупрі поруч із урканами, фармазонами, п'яни-

— Невже й тебе угробастають у Бупр? — настирливо запи-
сав один голос.

— Чорта з два! Заллю майки, що нічого не бачив, — рі-
шав відповідал другий.

Машиністові думки раптом загальмувала зустріч із Чубань-
ською (за образу пішов геть) і жінкою. Вона несподівано високо-
вза вагону, впала на чоловікові груди, щулилась і тремтіла,
заколисаний вітром куш.

— Куди ти, Яша? А Жоржик? А я? Не пушу! — шепотіли
вуста, а ві безупинно тремтіли, наче крила сполоханої

— К-кинть... Лена... стерикі. Я ворочусь до-дому — насили
із горла Нюта.

Мовчанка... Мовчанка тягуча як глей, перемішана з горем,
сльозами...

Машиністові думки поплутались, збилися, поламалися, як
підчас катастрофи, але за хвилину в далекому куточкові
закресала думка:

— Заллю майки.

Олена все щулилась і тремтіла, мов заколисаний вітром куш.
Втерплячий Недобитий напочатку не знав, як саме збук-
лю несподівану зустріч. Згодом Ісак згадав материне
слова, коли він ішов на призив у Червону Армію, і мало
не розплакався.

— Ну йдьом... Телячі нежності, — нарешті суворо промим-
чав.

Процесія рушила далі.

Олениних жилах оливом полилась утома; вона через
випаленість за чоловіком.

Близь станції машиністові думки вже не концентрувались
в фокусах еліпса. Навпаки. Вони з хуткістю п'яти верстов
маневрували в голові і врешті заїхали до певних

— Нічого не бачив і — ніяка гайка.

Кочегар і помічник потягнуть руку за свого машиніста
машиніст?.. Ні... Та менше з тим...

Узнавання врешті взяло Нюту на кольки. Під серцем
ніби швайкою: це нагадував про себе задавнений невроз

Близьаючись до агентури Г. П. У., машиніст пригадав ті
коли він працював у Че-Ка, „розм'нював“, відсилав до

„штабу Духоніна“ різнобарвих ворогів революції: чорних, білих
зелених...

А зараз на нього чекає Бупр. На серці було боляче, темно...
Захмарився святковий настрій... Хотілося щось образливе крик-
нути, когось шарахнути, шарпати...

— О tempora, o moras! — мабуть сказав би на Нютиному
місці Ціцерон.

V.

Слідчий Красний випадково був у своєму кабінеті. Його
постав, а особливо обличчя — важке й тупе, нагадували гіпопо-
тама. Коли до кабінету ввійшов Недобитий з Нютою й Шру-
белем, обличчя слідчого прибрало непроникимого й холодного,
як залізо, вигляду. Красний знав, що суворість йому личить
і навіть пишався з цього.

Допит розпочався. Нюту від езультських питань слідчого
брало на поти.

— Чи він винний?

— Я тут ні причом. — Машиніст кидав словами, як нер-
вова людина недокурки підчас сварки, ламав мову на руський
кшталт і що сили виправдував себе.

Красний допитав Шрубеля й мрійно писав на клаптикові
паперу трикутником

Октябрь

Октябрь

Октябрь

— Чи можна було врятувати самогубця? —
— Без сумнення — впевнено хитнув головою стрілочник,
глянувши вовулакою на Нюту.

— Це він по злобі... Нужно допросити помощника і коче-
гара — захвилювався машиніст.

Красний пообіцяв згодом це зробити. Перо слідчого клю-
вало дно каламаря і клало на папір загрозливі рядки.

Роки горожанської війни. Черга за цукром у Петербурзі

Мішочники з крамом на буферах вагонів

1919 рік. Катеринослав. Суботник, де брав участь т. Буденний

Чорний потяг Нютиних думок вився вузеньким, темним тунелем і ніяк не міг доїхати до сонця, волі, небесної блакити. Тиша, як у склепі...

VI

Санітари однесли на марах Бахового трупа до хірургічної лікарні.

Біля каплиці зустрів санитарів черговий лікарні Гладченко, відомий за доброго різну-хірурга. Глянувши на Баха, він мимохіть пошкодував, що неможна зробити ножем кілька екскурсів у його тіло.

Санітари поклали Баха в каплицю. Одному з них—Назарову—впав на очі папірець у піджакові. Цікавому, як жінка, санітарові закортіло глянути на папірця. Вийняв... Прочитав...

Я умираю вполне сознательно изза любви. Похоронити миня с оркестром на Солотчинском кладбище.

Прошу не винить в моей смерти никого.

Прощай Лида!

Прощайте товарищи!

На другому боці папірця було кілька рядків віршів мабуть. Бахових творів.

Звезда для ночи
Сонце для дня
Лидочки очі
Всигда для миня

Цвети, цвети, как роза
Цвети не унывай
И если и умру я
Ты Сашу вспоминай

Не буду много я писать
И слов тирать не буду
Довольно одного сказать
И в гробе Лиду не забуду

Санитар дав цидулку Гладченкові. Хірург уважно прочитав її і наказав негайно віднести до Г. П. У. Назаров маневрушкою *) помчав до агентури. Ех, і здивує ж він „гепеунчиків“!...

VII

— Перо Красного клявало дно калямаря... Несподівано до кабінету ввійшов задиханий Назаров, віддав слідчому цидулку, розказав усе, що знав, і пішов.

Красний прочитав папірця і звернувся до Нюті.

— Я одержав записку... Справа міняється... Можна йти до-дому.

В машиністовому серці джерелом забурчала радість волі і воно сильно забилося, як молоток.

— Вільний — промайнуло блискавкою в голові. Нюта вітром вилетів з кабінету.

Шрубель знімаював, як на гой час, коли на його стрілці сталася катастрофа з паротягом.

*) Маневрушка—маневровий паротяг.

Ліве око Красного затанцювало по переляканому ніковому обличчі, а в кутках уєт розцвіла усмішка з іронічним:

— Ваші свідчення треба перевірити. Ви, здається, насолити Нюті.

— Граждан... тьфу... не в міру наляканий Шрубель справді плюнути, але схаменувшись улесливо говорив тоїсть товариш... Я всьо беру на факті... Роботаю, говорю... 15 років с лішком... Прямо умом помішався.

— Ну йдіть, товаришу Шрубель... Сьогодні свято.

Обличчя слідчого чомусь знову прибрало неспокійний холодного, як залізо, вигляду. Стрілочник, нічого не міючи, вийшов з агентури і дорогою все бубонів собі під носом.

— Тьфу на вас, лову... Мало ви галяюча душа... Тому зажаду... Ара... стелепу Нюті... Ну що, руку мие...

VIII

Нютина життя ломшена горем для агентури. Днями рами осінніми голові. Олена раз глянувши на Нюті сказати:

— Я піду до Бупр'у, чужа...

Раптом Олена чила в дверях чоловіка, самого... ко йшов до неї у смішку на товстому у негра, вустат.

— Пустили старенька — Нюта, обіймаючи...

Олені здавалося вона відчуває дзюркотіння радості своїх жилих.

— Яша! — слові було скончено так багато любові до лівіка.

Яків і Олена з молодих, прийшли му. Нюта перед святкову одержу і кою та сином парад.

Було пів до першої. Янтарилась осінь. Київ засвітився. Тисячі тисяч робітників під бадьорі марші стали рухалися брукми. Багатоміліонне робітниче обличчя приголомшене радіщами...

Нюта шпацерував з таким пиховитим виглядом. Жовтневє свято було влаштовано лише для нього.

Ніколи ще машиніст так довго не купався в западі, так гостро не відчував Жовтневої моци.

— Руки прочь от Китая.

— Хай живе дєв'ятий Жовтень.

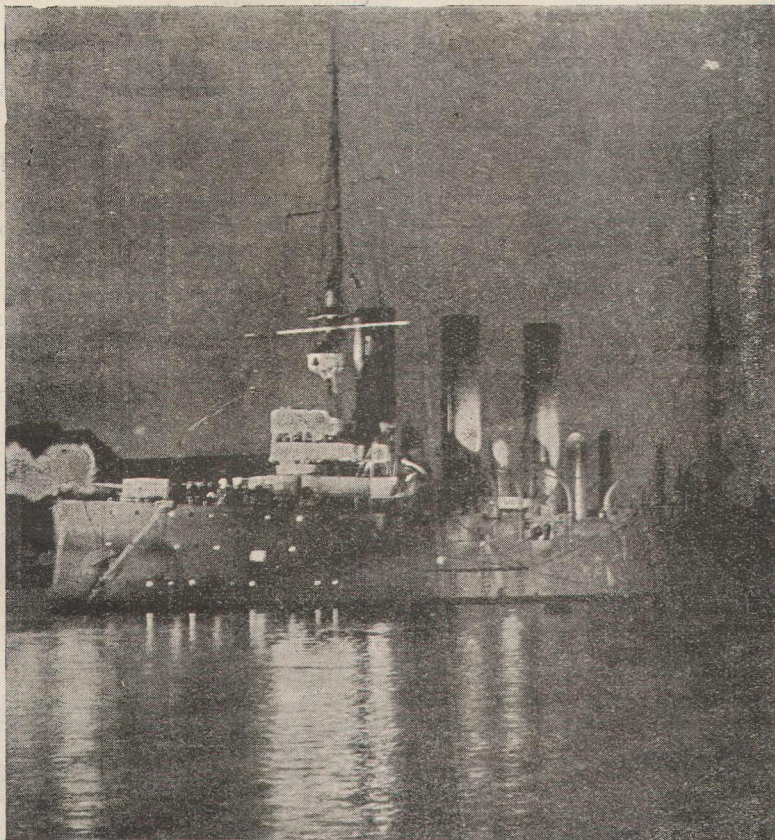
— Ленін помер—Ленінізм живе.

Жовтневі гасла горіли полум'ям у Нютиному серці. голос, високий і тоненький, мов свисток „Щуки“, весь еднувався до Жовтневого радісного.

У-р-р-а-а-а-а!

Хмари раз по-раз одчиняли дверцята небесної печі і падали на землю мільярди лопат проміння. Здавалося, сонце-пич у купі з кробою вітало дев'ятий Жовтень бадьорим

У-р-р-а-а-а-а!

Постріл з „Аврори“ по Зимовому палацу

БОРЦІ ЗА ВЕЛИКИЙ ЖОВТЕНЬ НА УКРАЇНІ

г. Скрипник

г. Як р

г. Буздалін

г. Сухомлин

г. Залонський

г. Каганович

г. Петровський

г. Чубар

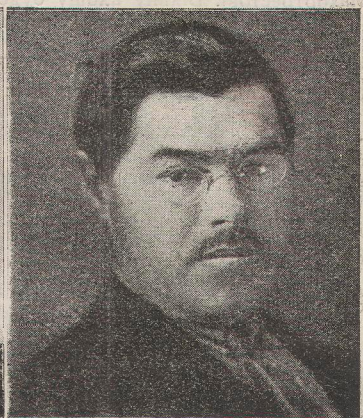
г. Гулий

г. Буценко

г. Власенко

г. Сербиченко

г. Радченко

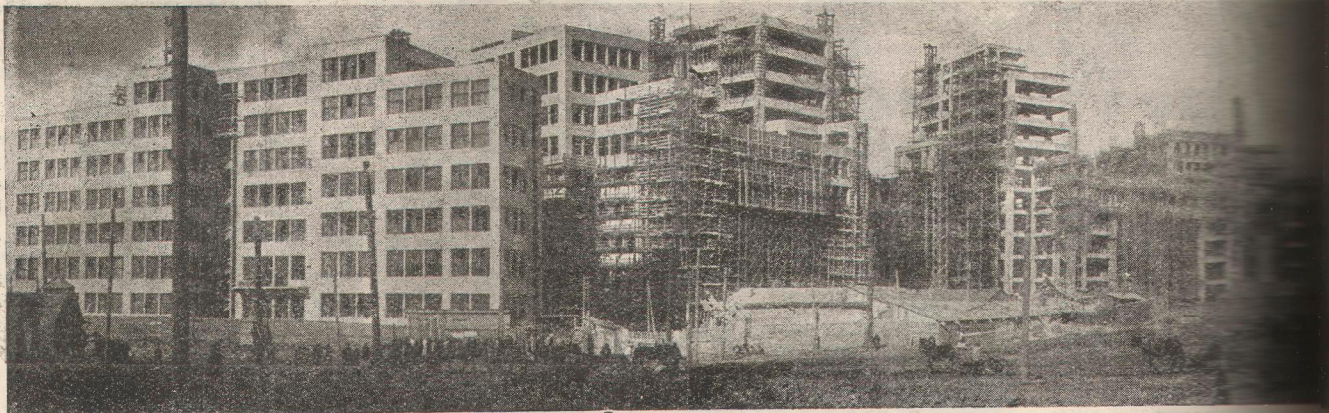
г. Шліхтер

г. Кін

г. Артем

Перший корпус будинку промисловости (без риштування)

БУДИНОК ПРОМИСЛОВОСТИ ДО ДЕСЯТОГО ЖОВТНЯ

ДО НАЙБІЛЬШОГО в світі свята Десятих Роковин Жовтневої Революції, Харківський велетень — „Будинок промисловости“ широко відчинить двері свого вже відбудованого першого корпусу.

В святкові дні в цьому корпусі розмістяться ювілейні вистави: „Всеукраїнська архітектурно-художня“, Проектів Будинку Уряду, та „Книга за 10 років“.

Вже в листопаді перший корпус займуть нові мешканці — сім трестів: Південсталь, Коксбензол, Хемвугілля, Тютюнтрест, Цукротрест, Південно-рудний трест та представництва краматорського заводу.

Середній корпус — Залі Промбанку, Цекомбанку, загальна їдальня та клуби, прекрасний готель на 50 номерів, Вакот та Сельмаштрест, Порцелян-фаянс-школа та Силікаттрест, Папертрест та Держспиртовий — майбутні мешканці нового будинку.

Третій корпус дасться Держторгові, ПОМТ'у, Шкіртрестові, Махортрестові. Вільну площу буде реалізовано.

Цифри іноді бувають дуже виразні.

Ось їхня мова:

- Загальна площа Будинку Промисловости — 847 кв. метрів.
- Площа перекриття по всіх поверхах — 63.000 кв. метрів.

- Загальна кубатура будинку — 347.000 куб. метрів.
- Одного паркету треба 47.637 кв. метрів.
- Будинок буде зашклено 45.000 кв. метрів.
- Бетону треба 34.000 куб. метрів. Піску — 114.000 куб. метрів.
- Заліза та 775.000 пудів цементу.

В результаті чудовий зразок могутнього будинку для трудящих.

* * *

Там, де раніш пустували університетські брудними канавами, де працювала поганеза бігали голодні собаки, тепер розпочато будівництво, по задумі, частини української столиці.

Кругом будинку промисловости народжуються нові будівлі.

Вже виросло три поверхи житлового „Росте“, „Хемік“, росте „Бродильник“, „Швейцарія“, чотирьохповерховий будинок „Союзу Зв'язку“.

На майдані, що біля Університетського вано „Будинок Уряду“.

Загальний вигляд на будинок промисловости

ХУДОЖНИКИ ДО 10-РІЧЧЯ ЖОВТНЯ

В. Касіян

Попром

З ЕПОПЕЇ „ПОЛК 136 З МІКРОБАМИ ПАСТЕРА“

Олекса Влизько

Вогні вечірні
Впали на портали,
З'єднали золотом
Ущелини-квартири,
В підвали глянули,
Запутались в дротах,
Гарячим медом з чаш
Закрапали на бруки
І в сотнях лихтарів став кожен вогник-птаха,
І з сотен лихтарів зірвались тіні-круки
І дрібним почерком розсипались на площах мов листях.

Там...
На дахові собору просорочив кулемет
І сам розбитий бомбою з біплану
Упав—цілуючи в останнє стрічку рвану,
Неначе паруб'я
(Ой, доленько моя!),
Жалкуючи за роками розгуби.

Ще й кулеметчика колесами здавив
Під серце у ребро
Встромивши дуло,
Позначивши в останнє, як тавро
Криваву колію через обличчя—
В скули...

А площа в спокої, мов полотно
Сувоєм в луках одиноко спала,
Й на неї оком господарки поглядало
Рострошене вікно.
На ній
Норд-Ост піддухував залишене кострище
Шматком відозви,
Нахилився і вище—
Злітав до третього поверху хмарочоса
Розстріляного, так, між іншим
(І за віщо?!)
У штукатурку
Залізним крошевом картечі.

Там, мов рурки
Розбитих струсами лабораторій—
Звисали по вуглах шматки труби
Для водостоку,
Загнуті з надвору
Через вікно до коридору,
Як м'ясо порване потворної губи...
І так стояв,
Мов ламаний золочений паяц—
Рострошений палац
У центрі...

А на околицях гарматами прорвало
Тривожну тишу...

Інтервали
Між першими пострілами і другими були
Розрядкою жадливого чекання
Незваного, що йшло
Вагонами кошлатих поїздів
Злітаючи над метром мотузка Бікфорда
Між ребрами—прольотами москів:—

Пощарпане,
Калічене,
Безформене,
Нелічене,
Дичавіннем
Насичене,
На м'ясо
Пошивковане,
Гарматове,

Картате,
Що гикало й
Гукало,—
Над рейками
Злігало,—
Матом,
Татом,
На всіх дванадцяти язиках:—
Орловських і курських,
Херсонських, одеських,
Московських і тульських,—
Між брязкотом панцира і стали
Здрігалось од жаху,
Летіло і далі..
За Сормовським Сормовський в станціях пави

Ошкірившись з топки закуреним мавзером
В руках машиніста,
А то були
Горою—герої:—
Сині, зелені,
Зелені, чорні,
Чорні, блакитні,
Блакитні і жовті:—

Гайдались китиці:
— Кого ще бити це!?

Летіли юнкери:
— Комуні стрункі рви!

Ішли кадетики:
— На тет-а-тет їх кинь!

— Гей, кулеметами,
Розстрілюй мети їм!

— Кавалеристами
Їм шлях повиستي!..

Рвалось...
Билось...
Билось—
Рвалось...
Що подошло,
Що зосталося,
Та цього не спостерігши,
Полетіли наче рікші
На своїх ногах і просто
(От вопрос то!),
На квінечках історії
Ловайський, Карамзін—
— Це ж лютіше всяких зім!
— Гей, тікайте там, которі!..

Навіть Пушкин в пеклі човгав
І соромивсь
Пугачова!..

А взагалі, коли поміркувати,
То вся історія пшла горізнач
І нічого тут ліричного не було
І не буде, хіба що як Грушевський
По івіня з Нібелунгами,
Або Сашком Македонським!

Харків, 1927 р.

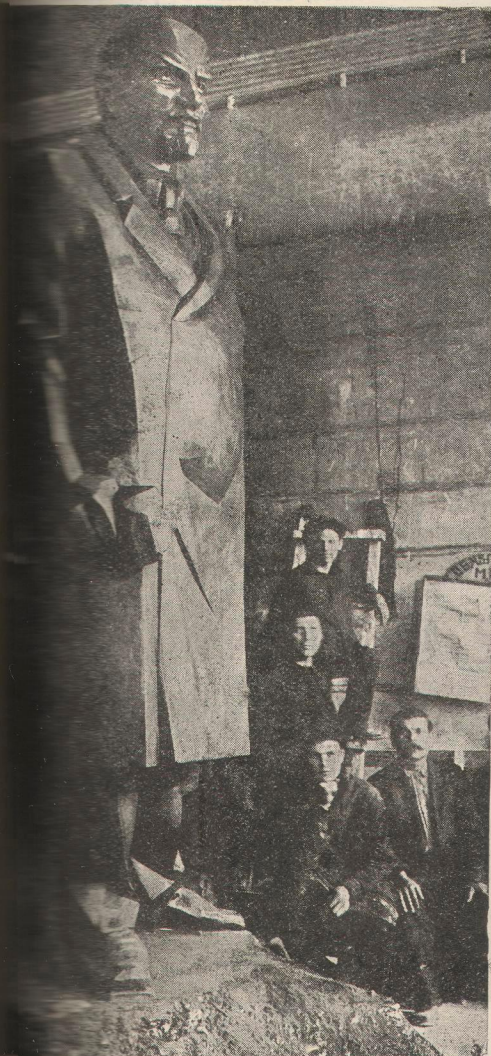

Клуб металістів у Кам'янському (Дніпропетровщина)

КАЗКА ЧЕРВОНОГО ЖОВТНЯ

Бражіння М. Мищенка

Селище схоже на просте розмальоване село. В селі воно міняє характер, кольори і скидається швидко

Кавалерідзе—модель пам'ятника Ленінові в Кам'янському

на промислове місто з польськими рисами, що до розпланування та будівель. В Кам'янському живе до 30 т. різного населення. Кажуть, що німецьке та польське населення прибуло сюди разом з будівлею заводу в Кам'янському. По вулицях величезний рух удень і вночі. Особливо життя бурить, клекотить на металургічному заводі ім. т. Дзержинського. Цей велетенський працьовитий, творить. Тут сталевими засобами раціоналізується робота. Прокладається на впростець колії залізничні, будуються нові цехи, поширюється і роз-

вертається, як і кілісно так і кісно творче виробництво, продукція.

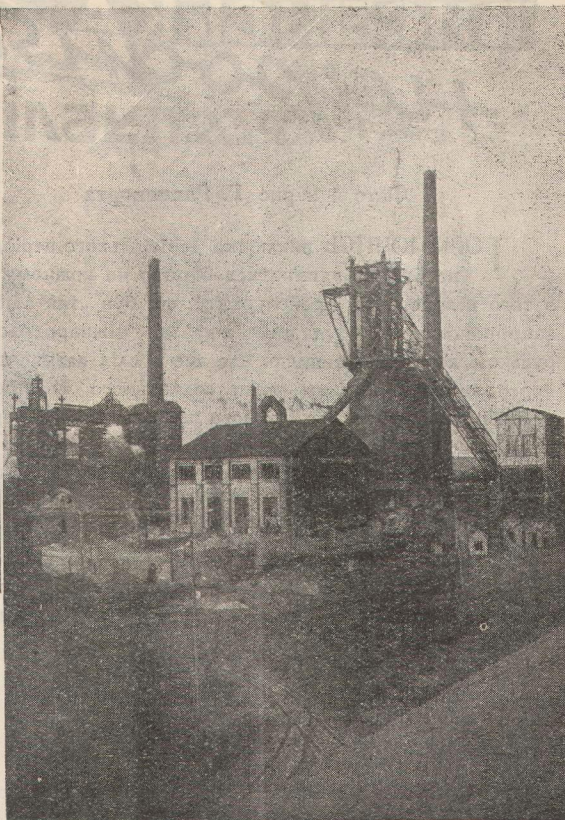
Кажуть, що це один з кращих заводів у Радянському Союзі.

Але зразу нашвидку важко розібратись. Бо це не завод, а ні з чим не порівняний велетенський. Як у пеклі все скрегоче, горить, шумить, регоче. Тут побачите, купи, гори, як у Донбасі, руди. Всюди летять, біжать, снують вздовж, впоперек потяги, вагонетки, тачки. Дивляться скрізь страшні крицеві очі вогненні пащі домнів, зубчатих машин—виробляють червоні купи чавуну, тягнуть, спочатку, ніби якийсь куллате опудало червоні рельси, листи залізни, дріт. Палахотять, дихають величезними вибухами подум'я, сиплять червоним приском шлаку.

Всього тут побачите. Кажуть, що Кам'янське, зі своїм чудодієм заводом, вплинуло на драматурга Черкасенка, коли він писав—„Казку старого млина“, де під час зустрічі на горбі інженер Вагнер розповідає Мар'яні, що дикий степ як у перший день творіння, і додає: „Я розвелу тут такі вогні, що заступлять сонце“. І вогні заводу імені Дзержинського, коли спускається на низ, своїми кучерявими патлами, говором та реготом, справді заступили світ, де нічого не видно й не чути, окрім них... А там на березі, де колись прозорі води запітали латаття, де з води показував сірі очі водяник і загонив русалок у срібні хвилі, де німий Юрко Черкасенків напував овець, де в тишу, теплу, весняну зоряну ніч Лісовик і Мар'яна розмовляли з вітром, хвилями—стоїть тепер красуня водокачка, що мов чарами напуває та оживляє дніпровою водою залізну вогняну душу заводу-велетня... Ось таку нову казку утворило життя в Кам'янському. На заводі працює понад 18.000 робітників. Завод ім. Дзержинського не лише поширює сам себе та своє виробництво. Він поширює, оживляє й селище. Наприклад, у 25—26 роках заводом було збудовано понад 50 одноповерхових, двоквартирних будинків і дванадцять двоповерхових. В 27 році також понад дванадцять двоповерхових і одна трьохповерхова будівля і все для виробництва. Самі робітники теж збудували 340 будинків.

Нові вулиці, площі... Оновлюються громадські садки. Одним із провідників культури в Кам'янському є союз металістів, що увесь час енергійно роводить роботу. Металісти збудували літній театр. Нині перебудовують і поширюють будинок колишнього панства під зимовий театр.

На майданах і в садах є гучномовці. З ініціативи самих робітників було утворено комісію і на майдані збудовано пам'ятника Прометеві, що порвав ланцюги й приніс світло. А зараз робітники самі поміж себе зібрали 10 тисяч карб. і будують біля свого театру по проєкту скульптора Кавалерідзе пам'ятник Ленінові. Пам'ятника буде відкрито під час Жовтневих свят.

Домна № 6, збудована на заводі імені Дзержинського